

1747, 8
20
55

FACVLTATIS JVRIDICÆ
DECANVS,
**CONR. WILHELMVS
STRECKER, JC_{TUS},**

EMINENTISSIMI AC CELSISIMI PRINCIPIS ELECTO-
RIS MOGVNTINI CONSILIARIVS REGIMINIS, PRÆFA-
TÆ FACVLTATIS ASSESSOR SENIOR, PROFESSOR CO-
DICIS PVBL. ORDINARIVS, CIVITATIS SYNDICVS,
ET CONSVL PRIMARIVS,

AD
AVDIENDAM LECTIONEM CVRSORIAM

ad L. II. ff. de test.

ET

DISSERTATIONEM IN AVGVRALEM

AD DIEM XIX. JVNII MDCC XLVII.

LECTOREM BENEVOLVM

PER HUMANITER INVITAT.

quædam de testibus.

ERFORDIAE,

Typis JOH. CHRISTOPHORI HERINGII,
Acad. Typogr.

25.
HOMINUM APPLICAE
DEGANUS
COKR. MATHIAS
STREGER. IC

ERINNERTHEM AG ECHTHAUS. HINCIS. IN ECTO.
RE MONTANTIS CORDIARIAE. ERGONOMIS. ERGAE
ET FORTITIAE. VITIORUM. SENSOR. TROPHOR. CO.
DIO. LAMP. ORNITHIAS. CIVITATIS. SYNICA.
ET CONSIL. PRIMARIA.

ADIEGIA. LEGIONEM. CARSOVIA

DISTRIBUTIONE. INNOVATIONE
ID. MEA. XII. AN. MDCCLXII.

FECIT. REN. PUNTOFEM

ER. AMALIA. DUCAT. PIAVAT.

~~ER. AMALIA. DUCAT. PIAVAT.~~

Inter varias Probationum species non immeritd il-
la, quæ per testes fieri solet, primum sibi vindicat
locum; siquidem vox viva validior, dignior ac fir-
mior, quia in mortua, quia anima organo vocis men-
tem suam explicat, & cor Imperator linguae est, juxta il-
lad: ex abundantia cordis os loquitur, & ipse vivæ vo-
cis sonus fortius & efficacius promovet auditoris ani-
mum. *L. i. C. de sent. ex peric. recitand.* Propterea vi-
va testimonii dictio ab ipso statim creati mundi pri-
mordio pro certissima rerum dubiarum, aut confirma-
tione, aut decisione fuit habita, juxta illud tritissimum
Divinæ vocis testimonium: in ore duorum vel trium
stat omne verbum. Hinc testimonium judici in scri-
ptis oblatum parum fidei habet, sed testis ad judicem
vocatus viva voce coram ad interrogata respondeat
necessæ est, certiores enim reddimur vocibus, quam li-
teris, uti eleganter loquitur Summus Pontifex in *C. de*
Gradibus 33. qu. 8. ibi: donec permittente Domino ore
ad os loquimur. Quare Instrumentum à testibus nec
examinatis, nec juratis, jamjam mortuis subscriptum
enervatur per testes extraneos contra instrumentum de-
ponentes, KÖNIG ad *jus Can. tit. de fid. Instrument. n. 59.*
Ad testimonium autem dicendum inviti in regula co-
guntur omnes, repelluntur non pauci, quidam rogen-
tur, necessæ est. Compelluntur idè, ne testes à testi-
monio

monio proferendo, odio, gratia, vel timore se subtrahant, ne veritas occultetur, ne ob defectum testimoniū pereat justitia, & ne malus ut bonus aestimetur. C. i. Et fin. de test. cogend. Cogit illos judex ordinarius & delegatus, FARINAC. qu. 78. n. 23. non vero Arbitr̄ ob defectum jurisdictionis, cum solam facti notionem sibi commissam habeat. L. 5. pr. ff. de R. jud. Atque hoc eosque procedit, ut, licet quis jurasset, se nolle testimoniū dicere, nihilominus tamen tale juramentum, tanquam contra bonos mores præstitum, atque in præjudicium ac detrimentum Reipublicæ tendens, non est obligatorium, sed multo magis impium ac temerarium, Cap. 4. X. de test. cogend. GAIL. 1. O. 100. nisi jurans facti notitiam acceperit sub sigillo & confidentia secreti, uti Medici, obstetrices, defensores delinquentium &c. vel si quis in delicti vel alterius secreti notitiam, modo illicitō, v. g. literas alterius aperiendo, pervenerit, vel si ipsi testi, aut suis ex dicendo testimonio grave periculum immineat, hisce aliisque similibus casibus vi jumenti ad testificandum nemo adigi poterit. vid. LAYMAN in Theol. moral. lib. 4. tr. 6. c. 4. Ab hac tamen coactione exempti sunt, quibus vinculum reverentiae, vel nexus propinquitatis obest, quo minus testimoniū contra se invicem deponant, uti sunt Parentes & liberi, agnati, cognati, affines, maritus & uxor, ita quidem, ut parentes & liberi, uxor & maritus, ne volentes admittantur, excipe tamen causam matrimoniale, ætatis, consanguinitatis, imò etiam causam dotis; quamvis enim contradicat CARPZ. Lib. 4. Rep. 24. n. 9. seqq. qui Patrem in causa dotis pro filia à testimonio ferendo propter personarum unitatem repellit, contrarium

rium tamen ob favorem dotis ob Ordine nostro sæpius judicatum fuisse memini, plerumque si ob defecatum aliorum testimoniū veritas occulta aliter indagari aut haberi non potuerit; immo pleraque exemptæ & privilegiatae personæ, si veritas aliter haberi non possit, ita publica utilitate exigente, & eruendæ veritatis favore, ad testificandum admittuntur, adeò ut etiam Clerici, licet ad testificandum in causis Laicorum nequeunt compelli, attamen deficientibus aliunde probationibus, cesserante eorum privilegio, vel coram suo judice Ecclesiastico, vel ex commissione ejus coram alio, etiam judice facultari, testificari cogantur. *Can. 2. cauf. 14. qu. 2.* Repelluntur à testimonio dicendo omnes illi, qui ex causis, proprium commodum, vel eorum, qui illis conjuncti sunt vinculo aliquo affectionis, habent, vel habere possunt, vel ex quibus honos, laus vel vituperium in eos redundat. Hinc donator, licet de evictione non teneatur, tamen propter affectionem ad pactum suum, quod valere cupit: Collator beneficii ob affectionem, quam habet, ut valeat, quod egit: Cedens jura sua in causa cessionarii: Proxeneta, qui fuit mediator & Conciliator contractus, propter præsumptam affectionem & commodum, quod exinde sperat: membra Universitatis, si causa singularum commodum & utilitatem respicit, & plures alii, quos longo ordine recenset *MASCARD. de probat.* Vol. 3. *Concl. 1364.* à testimonio ferendo rejiciuntur, quamvis ratione harum aliarumque personarum arbitrium prudentis judicis, qui consideret qualitatem & quantitatem affectionis & causas, in iis admittendis, vel rejiciendis, & quantam mereantur fidem, non excludatur. *ENGEL ad jus Can. tit. de test. n. 25.* Rogentur etiam quidam testes necesse est, & quidem in testamento

to solemnī tām scripto, quām nuncupativo, non verō
in testamento Parentum inter liberos, ad pias causas,
& militari, utpote quae testamenta non vitiantur ex de-
fēctu solemnitatis; sufficit autem, ut talis rogatio fiat
vel ante vel post testamentum à testatore vel quocun-
que alio, patiente tamen & sciente testatore; Regulari-
ter illa rogatio non præsumitur, sed probanda, nisi te-
stes testamento, præsente & approbante testatore, se
subscribant, vel quando in testamento hæc verba: te-
stibus rogatis: expressa sunt, nam ista verba enunciati-
va probant rogationem intervenisse. MASCARD. *de pro-
bat. Vol. 3. Conc. 1361.* Item si debitum solemniter in
scriptis contractum, solutio ejus non aliter, quām in-
strumento vel quinque testibus probari debet, L. 18. C.
de test. qui testes, ut omni suspicione vacent, & ut me-
liùs sciant, quid agatur, prius interpellatos, admonitos,
& rogatos esse oportet, unum alterumve casum, in
quo rogandi sunt testes adhuc recenset BRVNREM. *in*
Auctb. Rogati. C. de test. de quibus fūstis occasione L. 11.
ff. de test. publice ex cathedra discurret

NOBILIS ET CLARISSIMVS

DN. EMANVEL BADER,

Qui primam aspexit lucem d. 16. Sept. 1721. Patre ga-
vissimo est Dn. JOANNE GEORGIO BADERO, Senatore &
Collegii, quod causas pupillorum & minorennum cu-
rat, membro, 1739. defuncto, in matre SOPHIA DORO-
THEA, nata Hogelia, 1732. jamdum extincta. Optimi
hi parentes nihil eorum intermisserunt, quæ ad bene
formandos liberos spectant, statim enim post nativi-
tatem illum sacro lavacro abluendum curarunt, adhi-
bito

bito Patrino Dn. ANTONIO EMANVELE HOGLIO,
Civitatis hujus Voigtet & Poligrapho, in quo non so-
lum patrinum, sed & patrem habuit, siquidem indefes-
sa illius cura nunquam non in illo bene formando de-
fuit. Ephebus factus scolam Prædicatorum frequen-
tavit, & præter publicas lectiones, privata institutione
Dn. M. MARTINI, qui adhuc hodie hanc scholam mo-
deratur, usus est. Postea Gymnasium Senatorium,
quod hic floret, frequentavit, ibidemque literas huma-
niores ulterius excoluit. 1739. Academiam hanc per-
antiquam adiit, atque Scholis Philosophicis Dn. M.
JOANNIS ANDREÆ LOZZEN, Prædicatorum Patoris
meritissimi non solum interfuit, sed & lectiones Ma-
thematicas a Dn. D. RIDELIO, & a Dn. M. ADELYNG
institutas frequentavit, ac Historiarum monumenta sibi
familiaria reddidit, præeunte Dn. D. RYMPELIO, Civit.
Erford. Syndico, nec minus prælectionibus in institu-
tiones juris, Viri Excellentiss. Dn. HIERON. FRIDÆ.
SCHORCHII, Facult. Jur. Assess. & P. P. O. ac Civitatis
Consulis Sen. interfuit. Doctrinis his innutritus 1741.
post Festum Paschatos adiit celeberrimam Academiam
Fridericianam, quam Hala Saxonum fovet, ibidemque
denuo Institutiones & Jus Nat. audivit, prælegente ill.
HEINECCIO & celeb. CARRACHIO, Pandectas, Jus Feu-
dale & Canonicum, iteratis vicibus, nec non ea, quæ ad
Praxin pertinent, docente perill. BOEHMERO, Jus pu-
blicum, explicante D. JOACHIMO, quibus peractis an-
tequam patrios lares salutaret, Jenensem Academiam,
per aliquot temporis spatium, visitavit. Tandem
1743. post Festum Michaelis redux factus, ea, quæ in
celeberrimorum virorum scholis audiendo percepit,
ruminando magis confirmare studuit. Ut autem

Bravium

Bravium studiorum suorum reportaret, summos in utroque jure honores ambire secum constituit, & Ordini nostro literas supplices, propositum suum honestum proditurus, exhibuit, illi ipsi propterea gratulabundi annuimus, & juxta exigentiam statutorum rite adornandi examinis ergo, textus ex utroque jure Canonico & Civili communicavimus, quas dilucide & erudite enucleavit, & ad propositas questiones ita respondit, ut dignus judicaretur, non modò, quo in Candidatorum numerum reciperetur, sed etiam ad ulteriora publica specimina, pro voto suo obtinendo, solenniter instituenda admitteretur. Proinde crastina die Luna 19. Junii in auditorio juridico Collegii majoris è cathedra lectio nem cursoriam ad supra cit. L. 11. ff. de test. eaque finita Dissertationem inaugurem

DE

QUALITATE TESTIVM AD PROBANDA CRI-
MINA PRODVCTORVM

habebit. Hisce autem actibus publicis, ut Magnificus & Reverendissimus Universitatis Rector, Domini Proceres & Cives Academicí frequentes interesse velint, officiose rogantur, perhumaniter invitantur. Publ. sub Sigillo Facultatis Juridicæ d. 18. Jun. MDCCXLVII.

Erfurt, DISS., 1745-47

X 2386990

ULB Halle
007 650 40X

3

B.I.G.

1747, 8
20
55

FACVLTATIS JVRIDICÆ
DECANVS,
**CONR. WILHELMVS
STRECKER, JC_{TUS},**

EMINENTISSIMI AC CELSISIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIARIVS REGIMINIS, PRÆFATÆ FACVLTATIS ASSESSOR SENIOR, PROFESSOR CODICIS PVBL. ORDINARIVS, CIVITATIS SYNDICVS,
ET CONSVL PRIMARIVS,

AD
AVDIENDAM LECTIONEM CVRSORIAM

ad L. II. ff. de test.

ET

DISSERTATIONEM IN AVGVRALEM
AD DIEM XIX. JVNII M DCC XLVII.

LECTOREM BENEVOLVM
PER HUMANITER INVITAT.

quod am de testibus.

ERFORDIÆ,
Typis JOH. CHRISTOPHORI HERINGII,
Acad. Typogr.

